

Црквена ојштина Грбице

Свети Јован Златоуст

Поука женама

(Из 61. беседе на Јеванђеље по Јовану)

Господ вам заповеда да избегавате бучна и немирна места, да би се молиле у тишини свога дома, јер је пребивање у самоћи и далеко од друштва злих људи веома корисно. Брод који није изложен бури, плови мирно. Тако се и душа која није заузета друштвеним пословима налази у пристаништу. Зато жене треба да буду благоразумније од мужева, јер су оне везаније за домаће послове. И Јаков није чинио зло јер је живео у кући, ослобођен спољних брига. Није без разлога у Светом Писму о њему написано: да живљаше у шаторима (Постање 25, 27). Рећи ћеш да и у кући има много брига. То је зато, што ти сама тако хоћеш, и сама себе окружујеш мноштвом брига.

За разлику од мужа који је изложен ударима спољашње ларме и таласања, жена седећи кући, као у неком склоништу побожног размишљања, усредивши се на себе и на своје мисли, има могућност да се бави молитвом, читањем и другим благоразумним делима. И као што они који живе на осамљеним местима, не бивају ни од кога узнемиравани, тако и жена, док се налази кући, може да ужива у миру. Жена у ствари треба да излази из куће због одласка у Цркву или ради одласка у купатило; затим велики део времена проводи кући. Она зато

Црквена ојштина Грбице

и може да борави у тишини свога дома и да дочекујући узнемиреног мужа пренесе на њега смирење и утеху, да разгони непотребне и тешке мисли, и да га из куће поново испрати без тих непријатности, које је са собом донео, већ са добрим расположењем које је у кући стекао. Заиста, побожна и разумна жена може пре свега да утиче на мужа и да његово душевно расположење удеси према својој жељи. Јер никога, ни другове, ни учитеље и наставнике он неће послушати тако као своју жену и њене савете и сугестије. Због велике љубави према својој саветници њене сугестије представљаће и својеврсно задовољство за њега. Могао би да набројим низ примера сурових и неукротивих мужева који су на овај начин омекшали. Јер жена са мужем дели и трпезу и постељу, и рођење деце, и послове јавне и тајне, с њим је и при доласку и одласку, и много чему другом. Она му је у свему предана и сједињена с њим као тело с главом. И ако је разумна и брижна све друге ће надмашити у старању о свом мужу.

Зато вас уверавам жене: сматрајте ово обавезом и дајте мужевима исправне савете. Жена има велику силу, како у врлини тако и у пороку. Она је погубила Авесалама; она је погубила Амнона; намеравала је да погуби Јова. Али она је и избавила Навала од смрти; спасила је цео народ. Тако су Дебора и Јудита показале одважност мушкараца - војсковођа. Такве су биле и многе друге жене. Зато Павле и говори: "*Јер шћѧ знаш, жено, можеда ћеш сѧсѧти мужа?*" (1. Кор. 7, 16). И ми знамо, да су у древним временима Персида, Мариам и Прискила примиле на себе апостолске подвиге. На ове жене и ви треба да се угледате, не само на речима већ и делима да утичете на мужеве.

А како да га ми делима учимо? Па научићеш га, када види да ниси злог понашања, да не поклањаш пажњу раскоши, не волиш украшавња, не захтеваш непотребне новчане приходе, већ си задовољна оним што се има. У том случају он ће свакако послушати твој савет. Ако ти на речима будеш разумна, а на делима поступаш супротно, за њега ће твоје речи бити само пусто слово. А када речи буду пратила и поучна дела, тада ћеш бити похваљена, и муж ће те радо послушати. Исто ће се десити и ако уместо злата, бисера или скупочених хањина будеш тражила скромност, честитост, љубазност и ако поступајући тако исто то захтеваш и од њега. Ако је нешто потребно учинити да би се угодило мужу онда је то улепшавање душе, а не украшавање и уништавање тела. Неће те учинити љубазном и

Црквена ојшћина Грбице

пријатном за њега, злато којим се украшаваш, већ честитост и нежност према њему и спремност да умреш за свога супруга. Ово, пре свега осваја мужеве. Спољашње украшавање не годи мужу, јер угрожава његово имање и изискује много брига за издржавање. А све оно о чему је претходно већ речено, привезаће мужа за жену, јер нежност, дружење и љубав не доносе бриге, и не траже расходе већ дају све супротно овоме. Уз то навика да се кинђури временом постаје отужна, а украшавање душе цвета сваки дан и снажно распаљује љубавни пламен.

Зато ако желиш да се свиђаш мужу, украшавај душу честитошћу, побожношћу, старањем о дому. Ова лепота осваја јаче, и никад не престаје. Ни старост ни болест је не могу уништити. Телесну лепоту уништава време, болести је губе, и много што шта друго разара, а душевна лепота је изнад свега тога. Осим тога, телесна лепота изазива завист, распаљује љубомору, а ова друга је очишћена од ових болести, и ослобођена сваке таштине. На тај начин ће све у кући ићи на боље, и приходи ће бити већи, ако злато не буде красило твоје тело и не буде сапињало твоје руке, већ се буде употребљавало за неопходне ствари, као што је старање о деци и друге истинске потребе. Али ако ти не будеш тако поступала, и ако ти тело буде украшено златом, а неопходне потребе буду свуда пред очима, стежући срце, каква ти је корист? Какав добитак? Тужно срце неће дозволити да приметиш оно чиме се очи одушевљавају. Познато је да ако неко види жену украшену лепше од другик, он у томе неће наћи никакво задовољство, ако носи бол у души. Јер ко хоће да нађе задовољство, потребно је да најпре буде весео и има радосно расположење. Међутим, ако је злато потрошено на украшавање жениног тела, а у кући се оскудева, муж због тога може да буде само незадовољан.

И зато, ако желите да се свидите мужевима, доводите их у пријатно духовно расположење, а то ће се десити, када одбаците кинђурења и улепшавања. Све то, очигледно за њега представља одређену вредност у време брачног славља, али касније, током времена губи своју цену. Ми се по навици нарочито не дивимо, ни небу које је прекрасно, ни сунцу које блиста и с којим се ни једно тело не може поредити, како ће се онда муж стално дивити украшеном телу? Ово вам говорим, желећи да се украшавате истинском лепотом о којој говори апостол Павле: ***"Ни златом, ни бисером, ни хаљинама скупоценим, ни о добрим дјелима, као што приличи женама које се привољаше***

Црквена ојштина Грбице

бојоштовању" (1. Тим. 2, 9 - 10). Или желиш да се свидиш људима са стране и од њих да добијаш похвале? Али то ни у ком случају није жеља честите жене. Уосталом, ако хоћеш и други ће те волети због честитости. Заправо, ниједан скроман и човек који је на свом месту, неће хвалити такве ствари. Хвалиће разни распуштени и сладострасни људи, боље рећи, неће хвалити, већ ће напротив говорити ружне речи када примете да њена бестидност изазива код њих пожуду. А ову другу ће сви похвалити, јер не само да од ње не осећају никакву повреду, него могу само да се науче благоразумности. И од људи ће доћи велика похвала, а од Бога велика награда. Зато треба да ревнујемо за унутрашњу лепоту, да би и овде проживели безбедно и да би достигли будућа блага, и удостојили се њих, благодаћу и човекољубљем Господа нашег Исуса Христа, коме слава у векове векова. Амин.